

FEBRUARI 2018

Här är februaris pedagogiska pärlor, ett pedagogiskt komplement till den Mångkulturella almanackan.

Varje månad vill vi inspirera till att använda almanackan i din pedagogiska verksamhet på olika sätt.

Materialet kan användas från förskolan till vuxenverksamheter, välj ut, anpassa och utveckla efter vad som passar dig och din grupp.

Februaritips

1 februari Jokkmokks marknad

Gör övningen Marknad – för makten och människan.

4 februari Vargens dag

Varför har vargen en egen dag? Hitta 3 oväntade eller spännande fakta om vargar.

6 februari Samernas nationaldag

Gör övningen Flätor och filt.

11 februari Internationella dagen för kvinnor och flickor inom vetenskap

Följ Historiskan på facebook för att få tips på kvinnor inom vetenskap (& andra områden) att lyfta i undervisningen.

13 februari Fettisdagen All tradition är förändring. Nu finns det semmelwraps, nachosemlor och overloadsemlor med kladdkaka och nutella i. Hur skulle din perfekta semla se ut och vad skulle den innehålla? Rita din drömsemla.

14 februari Alla hjärtans dag Läs texten Blommor och blandade känslor i Mångkulturella almanackans februariuppslag. Titta på Friends tipslista för en Alla hjärtans dag för alla <https://friends.se/2012/02/13/sa-kan-skolan-fira-en-alla-hjartans-dag-for-alla/>

16 februari Nyår? Var firas det nyår nu? Gör övningen Färgglada fyrverkerier från Januaripärlorna.

21 februari Internationella dagen för modersmål Hur många språk kan ni i er grupp? Välj ett ord, till exempel hej, katt eller syster och se hur många språk ni tillsammans kan ordet på.

25 februari Svitlanas namnsdag I Mångkulturella almanackan har Svitlana namnsdag idag. Svitlana betyder ljus. Vilka fler namn i februari betyder ljus? Kan ni ännu fler namn som betyder ljus?

Marknad – för makten och människan

Övningen passar att göra 1-3 februari under Jokkmokks marknad. Den har funnits i mer än 400 år. Staten (svenska kungamakten) bestämde fasta marknadsplatser i närheten av samernas vintervisiten. Den är fortfarande ett välbesökt event.

- ▶ Varför hölls marknaderna i Sápmi på vintern?
- ▶ Varför var marknaden viktig för samerna och andra som levde i området?
- ▶ Varför var marknaden viktig för staten?
- ▶ Varför är marknaden fortfarande viktig och populär?

Titta gärna på avsnittet Gränser genom Sápmi i UR:s serie Samernas tid. Hoppa in vid 16.47 där det handlar om Jokkmokks marknad. <http://urplay.se/program/203238-samernas-tid-granser-genom-sapmi>

Inte bara i Sápmi har marknader en lång tradition. Till mitten av 1800-talet fick handel bara bedrivas i städer i Sverige. Platser långt från städer fick endast tillstånd att ha årliga marknader.

- ▶ Vad gjorde människorna på marknaderna mer än att sälja och köpa saker?
- ▶ Finns det någon gammal marknadsplats i närheten av er?
- ▶ Finns det andra platser eller fenomen som fyller marknadernas funktioner idag?

Källor: <https://www.jokkmokks-marknad.se/om/historik/>
<http://www.handelnshistoria.se/historien/olika-sorters-handel/marknaderna/>

Flätor och filt

Övningen passar att göra på Samernas nationaldag, 6 februari.

Sámi Duodji, äkta samiskt hantverk och specifikt den samiska smyckekonsten, har inspirerat denna övning. Övningens armband blir fina men går förstås inte att jämföra med ett armband av läder och tenntråd, utfört av en samisk hantverkare eller konstnär.

Inspireras gärna av bilder från t.ex. www.sameslojd.se

Så här gjorde vi:

Fläta samman tre silvriga piprensare. Vi har använt gråsilvriga men det går att köpa glansiga piprensare i olika färger. Den lilla flätan är vanlig ståltråd, men för mindre barn är det lättare med de lite mjukare piprensarna.

Fläta så att det blir stora luckor mellan varven. De yttre stråna förs bakom eller framför strået i mitten växelvis. Observera att delarna ligger i 90° vinkel mot flätan. På så sätt kommer det att bildas "öglor"

i flätan. Sätt tummen (pincettgreppet) växelvis på flätan och böj din valda bit.

När flätan är klar sys den fast på

en lämplig tygbit. Vi valde brunt. Det går givetvis att använda andra färger, men vill man speciellt

knyta an till samekonsten är det bra att det liknar "läder". Grönt tyg brukar samer kombinera med i vissa smycken. Prova att kombinera efter tycke och smak.

Här ser ni ett färdigt resultat med fleecetyg.

Vi vred ihop piprensarna på andra sidan handleden, men har ni tid så

fäst gärna armbandet med en tju-sig liten knapp. Fleece eller filttyg går bra att klippa knapphål i utan att det fransar sig. Vill ni skapa armband bara över dagen kan ni klistra fast flätan på ett smalare tyg som knyts ihop. Har ni mycket tid går ni vidare, kanske i ett konstnärligt undersökande. Kanske kan ni skapa fantastiska armband med annorlunda flätningar eller sätta dit knappar och pärlor i olika storlekar och färger.

All tradition är förändring

- Hämta Pedagogiska pärlor på <https://mangkulturellaalmanackan.wordpress.com/pedagogiska-parlor/>
- Skaffa den tryckta almanackan för 2018 på <https://mkc.nordicshops.com/>
- Följ almanackan på Facebook: <https://www.facebook.com/almanackan/>

Mångkulturellt centrum har sedan början av 90-talet varje år givit ut Mångkulturella almanackan. Traditioner är ett levande kulturarv. De flesta av våra firanden befinner sig på global turné, många sedan tusentals år. De har i alla tider färgats och formats av nya sammanhang.

Vad händer i Sverige idag? Det vill vi fånga i Mångkulturella almanackan.

Mångkulturellt centrum finns i Fittja. Genom forskning, utbildning och konstnärliga uttryck ger vi mångfalden en mötesplats och en röst.

Illustrationer av Malin Skinnar ur Mångkulturella almanackan 2018.